

Ukrayna'daki Savaşın Gölgesinde Türkiye Dış Politikası

7 - 8 Eylül 2024 tarihlerinde
Ankara'da toplanan
14. Türkiye Kongede oy birliği ile

Kommunistische Partei der Türkei

Ukrayna'daki savaşın gölgesinde Türkiye dış politikası

Bu broşür, 7 - 8 Eylül 2024 tarihlerinde
Ankara'da toplanan TKP 14. Kongresi'ne sunulan ve
oy birliği ile onaylanan raporun
C bölümünü içermektedir.

Türkiye Komünist Partisi

TKP 14. Kongre hakkında

Türkiye Komünist Partisi (TKP), 14. Kongre Türkiye Konferansı 7-8 Eylül hafta sonunda »Devrimci görevler için derinleşme, derinleşerek devrim ve sosyalizme...« sloganı ile gerçekleşti.

- Filistin direnişi ve İsrail'in saldırganlığı;
- Ukrayna'daki savaşın gölgesinde Türkiye dış politikası;
- komünizm ve uluslararası alan;
- ürt sorununda komünist yaklaşım ve görevlerimiz; göçmen sorununda gerçekler ve partinin görevleri;
- Türkiye ekonomisindeki dönüşüm ve sınıf mücadelesi alanı;
- düzen siyaseti, devrimci görevler ve TKP'nin müdahalesi başlıklarında kapsamlı bir analiz ve değerlendirmenin yanı sıra TKP'nin üzerine düşen devrimci görevlerin yer verildiği Siyasi Rapor delegelerce oybirliği ile kabul edildi.

Auf dem Parteitag wurde auch eine Reihe von organisatorischen Entscheidungen getroffen, um die TKP-Organisationen entsprechend den im politischen Bericht beschriebenen Aufgaben zu stärken.

Kongrede aynı zamanda TKP örgütlerini Siyasi Rapor'un tarif ettiği görevler doğrultusunda güçlendirmek üzere bir dizi örgütsel karara imza atıldı:

- Holdinglere ve NATO'ya ve emperyalist savaşa karşı mücadelenin sürdürülmesi;
- laik bir toplumsal düzen için mücadelenin sürdürülmesi;
- gençlik çalışmaları başta olmak üzere uyuşturucuya karşı sert bir mücadelenin içine girilmesi;
- yerel yönetimlerin attığı adımların halkın yararı adına takibe alınması;
- TKP'nin Küba ile dayanışmasının ablukaya karşı mücadele önceliklendirilerek büyütülmesi de

Türkiye Konferansında oybirliği ile kabul edilerek TKP'nin önümüzdeki dönem yol haritasına eklenen karar başlıkları oldu.

3

Buradan siyasi raporun
tümüne ulaşabilirsiniz

Devrimci Görevler İçin Derinleşme Derinleşerek Devrim Ve Sosyalizme...

14. Kongre Raporu üzerine

Türkiye Komünist Partisi'nin 14. Kongresi'nin görüş ve onayına sunulan bu belge, bir dizi toplantının ardından, 15 Mayıs 2024 tarihinde yazılmaya başlandı. 7-8 Eylül'de gerçekleşen 14. Kongre Türkiye Toplantısına dek kapsamlı bir tartışma ve değerlendirme sürecinden geçti. İlk olarak partinin ilgili merkezi kurullarıyla paylaşılarak değerlendirildi. Gelen öneriler doğrultusunda gözden geçirilen rapor Haziran ayında parti örgütlerine iletildi. Ardından TKP üye ve gönüllülerinden gelen çok sayıda yazılı katkıdan ve tüm TKP örgütlerinin dahil olduğu siyasi rapor toplantılarının tutanaklarından süzülen öneriler doğrultusunda üzerinde değişiklikler yapıldı ve delegelere sunuldu. Okuduğunuz rapor nihai halini delegelerinin katılımıyla gerçekleşen 14. Kongre Türkiye Toplantısındaki katkılarla aldı.

4

Raporun yayınlandığı tarih itibariyle 31 Mart yerel seçim sonuçlarının yarattığı sarsıntının etkileri tüm siyasi mecralarda sürmektedir. Devlet ve AKP'nin farklı kanatları arasındaki mücadelede sürekli yeni sayfalar açılmaktadır. AKP iktidarının büyük sermayenin isteği doğrultusunda şekillendirdiği ekonomik politikalar emekçi halkın yaşamını tarifsiz ölçüde zorlaştıran unsurlarla güçlendirilmektedir.

İsrail'in Gazze'deki katliamı hız kesmeden devam etmekte, Ukrayna'daki savaş yalnız cephede değil iki ülkenin yönetiminde her gün-her saat yeni bir tablo ortaya çıkarmakta, Suriye'den başlayarak sınırdaş olduğumuz Irak, İran, Ermenistan ve Gürcistan'da yeni patlamalara gebe sıcak gelişmeler yaşanmaktadır.

Bu metin Kongre'de onaylanıp kamuoyunun bilgi ve değerlendirmesine sunulduktan bir süre sonra bu başlıkların bir bölümünde yeniden değerlendirmeyi gerekli kılacak olayların tetiklenmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Raporda yer vermediğimiz kimi konuların hızlı bir biçimde gündemin zirvesine yerleşmesi de olasıdır.

Kendini ciddiye alan, önemseyen, ülke ve dünyayı değiştirme iddiasıyla hareket eden devrimci bir partiyi geçtik, hiçbir düşünce ya da araştırma merkezi böyle bir ortamda a'dan z'ye her alanı kucaklayan ve kritik başlıkları bu geniş kapsamın içinde soğutan bütünlüklü bir rapor hazırlamaya yeltenmez.

Kendimizi ciddiye alıyor, önemsiyor, ülke ve dünyayı değiştirme iddiasıyla hareket ediyoruz.

Yakın geçmişi Marksizm-Leninizmin yol göstericiliğinde ve belli bir bütünlükle değerlendirdikten sonra, gelecek için temel bazı öngörülerde bulunup görevler çıkarmak, kongre süreçlerinde yaygın kabul gören, partimizin de geçmişte tercih ettiği bir yaklaşımdır. Bir süredir kongre ve konferanslarımızda bir ya da birkaç başlığa

yoğunlaşmayı tercih etmemizin nedeni, başka şeyler bir yana, bu yaklaşımın verimsiz olmaya başladığına ilişkin kaygılardır. Toplumsal ve siyasal yaşamın önemli hiçbir alt başlığını dışarıda bırakmadan yapılandırılan yazılı metinlerin güncel gelişmelere direnç gösterip belli bir kalıcılık kazanabilmesi için içerikten giderek daha fazla fedakarlık edilmektedir.

Konunun bir boyutu, veri akışında 20. yüzyıl ile kıyaslanamayacak bir artışla karşı karşıya kalmamızdır. Marksizm asli meselelerle tali meseleleri ayırtmak ve somut ne kadar karmaşık olursa olsun, mevcut nesnellikten ufuk açıcı sonuçlar çıkarmak için bize oldukça güçlü bir yöntem sunuyor. Buna rağmen enformasyonun gerçeklik üzerindeki etkisi kimi örneklerde tahrip edici boyutlara çıkmakta ve işçi sınıfının kurtuluşu için mücadelede önemsiz-gereksiz bir ayrıntı olarak görülebilecek kimi başlıklar siyasal ve ideolojik dinamikler üzerinde büyük etkide bulunmaktadır.

Ancak asıl mesele, Sovyetler Birliği'nin çözülmesini takip eden dönemle birlikte ortaya çıkan belirsizliklerin artarak sürmesi ve dünyanın yeni bir dengeye kavuşmak yerine kaotik bir iklimin içinde sürüklenmesidir. Bu iklimin en belirgin özelliği, hem uluslararası hem de ulusal ölçeklerde hesaba katılması gereken aktör sayısındaki artıştır. Hesaba katılması gereken her yeni aktör, birbiriyle etkileşime giren, sürtünen ya da çatışan vektörlerin sayısında da artış anlamına geliyor.

Kapitalizmin mezar kazıcısı işçi sınıfı aynı zamanda onu fiilen sınırlayan, hatta reğüle eden bir güçtür. Proletaryanın burjuvaziye çeki düzen vermek gibi bir misyonu olmasa da, emek ile sermaye arasındaki mücadele kimi kesitlerde sömürücü sınıfları dizginler. SSCB'nin yıkılışının ardından dünya ölçeğinde işçi sınıfının baskısı azaldıkça kapitalizm daha kurnalsız işlemeye başlamakla kalmamış, aynı zamanda tek tek ülkelerde ve uluslararası alanda sistem içi çelişkiler de daha kontrolsüz hale gelmiştir. Hesaba katmamız gereken aktörlerin sayısındaki artış, etkili bir işçi sınıfının burjuva diktatörlüğüne karşı mücadeleyi sadeleştirdiği gerçeği ile birlikte ele alınmalıdır. Bu mücadelenin geçici de olsa enerji yitirmesi, emperyalist-kapitalist sistem içindeki unsurların ortak düşmanları olan işçi sınıfına karşı birleşme alışkanlığını belli ölçülerde değiştirip zayıflatmıştır.

Bu koşullarda dünyayı anlama ve yorumlama görevimizin onu değiştirme irade-mize güç verebilmesi için gerçekliğin hangi noktalarına odaklanacağımız her zamankinden daha büyük bir önem taşıyor. Bir devrimci özne olarak partimiz için başat kriter, yıkmakla yükümlü olduğumuz düzenin işçi sınıfının müdahalelerine açık zayıf noktaları olmalıdır. Bugün işçi sınıfının bu tür müdahaleler için gerekli enerjiden yoksun olması bu kriteri geriye çekmek için hiç de bir gerekçe oluşturmuyor. İşçi sınıfının bu noktaların dışında bir düzlemde enerji biriktirebileceğine ilişkin beklentiler, sınıflar mücadelesinin tarihinin bize öğrettikleriyle açık bir çelişki içindedir.

Kapitalist dünyanın bugününe damga vuran savaşlar, siyasi ve ideolojik istikrarsızlık, hegemonya krizi, göçler, ırkçılık, dincilik ve emekçi kitlelerin hızla yoksullaşması gibi olguların ele alınışında reformist bir bakış açısı ile devrimci bir bakış açısı arasında ciddi farklar vardır. Bu farklar yalnızca “görev tanımı”nda değil aynı zamanda mesele-nin tarifi aşamasında da kendini hissettirir.

Herhangi bir “bütün”den değil belli bir stratejinin prizmasından geçirilmiş ve bu anlamda kritik parçalara ayrıştırılabilen bir “bütün”den hareket etmek durumundayız. Bu anlamda Kongre’de tartışılıp bağlanması için hazırladığımız bu temel belgeyle, ne bugünün gerçekliğine ilişkin bir tamamlanmış katalog sunuyoruz ne de gündemimizde olan bir ya da birkaç başlıkla sınırlanan “tematik” bir değerlendirmeyi paylaşıyoruz. 14. Kongre metni, partimizde “biz ne yapıyoruz” sorusunu soran herkesin gereksindiği stratejik unsurları barındırıyor. 2024 yılında bizim açımızdan en yaşamsal olan soruların belirlenmesi ve yanıtlanması başlı başına bir stratejik tercih olarak görülmelidir. Oradan başlıyor ve yol haritamızı bu tercihler doğrultusunda güncelliyoruz.

C. Ukrayna’daki savaşın gölgesinde Türk dış politikası

Durum

1. Ukrayna’da sürmekte olan savaş emperyalist sistem içi çelişki ve çatışmaların yeni bir evresi olarak görülmelidir. ABD’nin, hegemonyasının ekonomik ve siyasal açıdan aşınmasına çare olarak, peşine müttefiklerini de takıp dünyanın değişik noktalarına yapmakta olduğu askeri/siyasi müdahalelerin tamamı farklı aktörlerin direnci ile karşılaşmaktadır. Bu direnci yalnızca “etki-tepki” bağlamında değerlendirip ABD saldırganlığına karşı meşru savunma sınırlarında görmek emperyalist-kapitalist sistemin mantığını kavrayamamak anlamına gelir. Günümüzde yaşanan çatışmaları ABD emperyalizminin saldırganlığı karşısında emekçi kitlelerin ve ezilen halkların geçmişten bugüne gelen karşı koyuşu ve kazanmış olduğu başarıların bir uzantısı olarak görmek de büyük kolaylıktır. Devrimci bir konumlanmış ve karşı koyuşun emperyalistler açısından yarattığı sorunlar ile emperyalist sistem içindeki rekabetin yol açtığı gerilim ve çatışmalar birbiriyle etkileşim halinde olsalar bile, tamamen farklı temellerde gelişirler.

2. Bugün Ukrayna’da yaşanmakta olan çatışmaların başlangıç noktası Sovyetler Birliği’nin 1991’de dağılmasıyla sonuçlanan karşı-devrimdir. Farklı ulus ve etnik toplulukların eşitlik, kardeşlik ve barış içinde ortak bir Sovyet toplumu yarattığı Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’ni (SSCB) oluşturan 15 Cumhuriyet arasındaki ilişkileri düzenleyen ilkelerle SSCB’nin sosyalist karakteri birbirinden ayrıştırılmaz. 1917 Ekim Devrimi’nden sonra ulusal sorunun çözümü için uygulamaya konan ve zamanla olgunlaşan politikalar yalnızca işçi sınıfının iktidarda olduğu ve merkezi planlamanın geçerli olduğu bir toplumsal-siyasal düzende başarılı olabilirdi. Bu anlamda SSCB’nin dağılma sürecinde ortaya çıkan sorunlardan Bolşevikleri ve Sovyet dönemini sorumlu tutanların Ukraynalıların ayrı bir ulus olup olmadığını dahi tartışmaya açması, bu çarpıtmanın yalnızca siyasal değil, ideolojik bir boyutu da olduğunun kanıtıdır. Uluslar etnik bazı özelliklere dayanan ayrımlarla değil, tarihsel gelişim içinde karmaşık ekonomik, kültürel, siyasal dinamiklerin ürünü olarak ortaya çıkarlar.

3. SSCB’nin dağılması, Rusya’nın merkezinde durduğu çok uluslu bir devletin ortadan kalkmasına indirgenemez. SSCB’nin dağılması, geniş bir coğrafyada sınıfsız-sömürsüz

bir toplumun kuruluşu için insanlığın bugüne kadar ulaştığı en önemli kazanımın yitirilmesi anlamına gelmektedir. Bu açıdan, bugünkü kapitalist Rusya Federasyonu'nun SSCB'nin mirasçısı gibi hareket etmesinin maddi sınırları olduğu ortadadır. Sovyetlersiz ve sosyalizmsiz bir SSCB olmaz ve hiçbir demagoji böyle bir SSCB algısı yaratamaz. 1917 Ekim Devrimi'nin Rus proletaryasının öncülüğünde gerçekleşmesi, Rusya'nın Sovyetler Birliği'nin hemen bütün kriterler açısından en önemli cumhuriyeti olması, devrimden sonra ve özellikle İkinci Dünya Savaşı sırasında karşı devrimci unsurlara yataklık açısından, başta Ukrayna olmak üzere, bazı Cumhuriyetlerin özellikle öne çıkması bir şey değiştirmez. SSCB'nin mirası açısından Rusya ile Ukrayna arasında son tahlilde bir fark bulunmamaktadır.

4. Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra ortaya çıkan “bağımsız” ülkelerden biri olarak Rusya Federasyonu egemen bir ülke olarak kabul görmeyi ne kadar hak ediyorsa Ukrayna da o kadar hak etmektedir. 1991'de nihai sonuçlarına kavuşan karşı-devrimden sonra ortaya çıkan yeni siyasal birimlere ilişkin yaklaşımımız, Sovyetler Birliği'ni yeniden restore edecek devrimci bir sınıf hareketinin ağırlık koymadığı ölçüde ahlaki bir pozisyon olarak kalmaya mahkumdur. Sovyetler Birliği ve Avrupa'daki sosyalist ülkeler yıkılmış ve bu coğrafyada çok sayıda kapitalist devlet ortaya çıkmıştır. Bugün Sovyet topraklarında ya da Yugoslavya'daki siyasi birimleri meşru ya da gayri-meşru diye tasnif etmeye kalkmak anlamsızdır. Bu anlamda Rusya yönetiminin ayrı bir Ukrayna devleti gerçekliğinin olmadığı iddiasının herhangi bir karşılığı bulunmamaktadır.

5. 2014'te Ukrayna'da gerçekleşen “renkli devrimle” birlikte yaşanan gelişmelerin bugünkü savaşa giden yolu açtığı bir gerçektir. Bu tarihten sonra Ukrayna, köklerini hem 1917 sonrasındaki iç savaşta hem de İkinci Dünya Savaşı'ndaki Alman işgalinde bulacağımız faşist hareketlerin bütünüyle özgürleştiği bir döneme girmiştir. Rusya'nın kuşatılması planının bir parçası olarak NATO tarafından yönetilen bu hamle, 1991'deki karşı devrimin ve sonrasında ardı ardına gelen hükümetlerin yol açtığı kesintisiz çürümenin yarattığı iklimden yararlanmıştı. Bu anlamda Ukrayna'da 2014 öncesi döneme öykünüp o dönemi olumlamanın hiçbir anlamı bulunmamaktadır. Tam tersine, yaşananlar kapitalizmin huzur, barış, kardeşlik, istikrar, adalet gibi kavramlarla yan yana gelemeyeceğinin açık bir kanıtıdır. Ukrayna'da 2014 yılında, bir kez daha karşı-devrimci bir darbe ile nihayete eren karışıklıklar, örgütlü bir işçi sınıfı tarafından devrimci bir iktidarla sonuçlandırılabilir köklü bir krizin ürünüydü. Bu krizin ABD ve müttefikleri tarafından değerlendirilmiş olması, krizin kaynaklarına ilişkin bir yanılsamaya yol açmamalıdır.

6. Kırım'ın 2014'te Rusya tarafından ilhakının NATO'nun hamlesine meşru bir yanıt olduğu tezi, Rusya Federasyonu'ndaki egemen sınıfın karakteri ve bu sınıfın 1991'le birlikte SSCB'nin tarihsel kazanımlarının yok edilmesindeki kesintisiz sorumluluğu nedeniyle sorgulanmalıdır. Ancak bu ilhakın, emperyalist bir yayılma pratiğine indirgenmesi de doğru değildir. Belirttiğimiz gibi, SSCB'nin sosyalist karakteri, bağlı Cumhuriyetlerin sınırlarının biçimlendirilmesinde, başka koşullarda sorun yaratabilecek tercihlere izin vermiştir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından arka arkaya sınır ihtilaflarının belirmesi ve Azerbaycan-Ermenistan örneğinde olduğu gibi bu ihtilafların birden fazla kez savaşa yol açması, SSCB'de ulusal sorunun çözümündeki düzenlemelerin değil, kapitalizmin irrasyonelliğinin ürünüdür. Bu artçı sarsıntıları sadece emperya

list çıkar çatışmaları ile açıklamak, SSCB'nin uluslararası alanda kapladığı yeri ve onun ortadan kalkması ile ortaya çıkan boşluğu hafife almak anlamına gelir. Bugün başta Rusya olmak üzere, eski Sovyet Cumhuriyetleri'nin taraf olduğu sınır anlaşmazlıkları, ulusal sorunu çözmüş SSCB'nin mirasının ulusal sorun üreten kapitalist ülkelere kalmış olmasından kaynaklanmaktadır.

7. TKP, Marksist-Leninist bir parti olarak, uluslararası alandaki gelişmeleri şablonlarla değil süreç analiziyle değerlendirir. Bu anlamda 1991'den sonra Rusya Federasyonu'nun iç dinamiklerinde SSCB'den kaynaklanan özgünlükleri hesaba katar. Rusya Federasyonu diğer kapitalist ülkelere farklı olarak, kamu mülkiyetinin hızla tasfiye edilmesi üzerine kurulmuştur. SSCB'de 1991 öncesinde meta ekonomisinin var olması ve giderek genişlemesi, bu gerçeği değiştirmez. Rusya'da kapitalizm kısa bir zaman aralığında güçlü ve hırslı bir burjuva sınıf yaratırken o sınıfın ufku ABD ve Avrupalı emperyalistlerin Rusya'ya uluslararası alanda yer açması ve bu yerin yaratacağı imkanlarla sınırlıydı. NATO ülkelerinin bu beklentiyi boşa çıkarması, onların kötü niyeti ya da ikiyüzlülüğü ile değil emperyalizmin doğası ile açıklanmalıdır. Benzer bir biçimde Rusya büyüklüğünde ve benzersiz kaynaklara sahip bir kapitalist ülkenin ABD ve müttefiklerinin kendisi için çizdiği sınırları uzun süre kabullenmesi de mümkün değildi. Sermaye genişlemeden yapamaz, tekelci aşamada yayılmaya yönelmeyen bir kapitalizm olamaz. Dolayısıyla Rusya Federasyonu'nun dış politikası tek başına ABD ve NATO'nun saldırılarına karşı meşru savunma düzleminde ele alınmaz. ABD emperyalizminin hamlelerinin Rusya tarafından boşa çıkarılmaya çalışılmasından ne kadar söz edebiliyorsak, Rusya'nın kendisine yaratmak istediği etki alanının ABD ve müttefikleri tarafından sınırlandırılmaya çalışılmasından da o kadar söz edebiliriz.

8. Ukrayna'daki savaş bu denklemde yeni bir evre olarak görülebilir. NATO'nun doğuya doğru genişlemesinin başka şeyler bir yana, temelde Rusya'yı hedef aldığı açıktır. Rusya'nın Avrupa'da, Ortadoğu'da ve Afrika'da elde etmeye başladığı mevzilerin emperyalist hiyerarşi içinde çalkantı ve gerilimlere yol açmaması, hegemonya krizi on yıllardır süren ABD'nin bu gelişmeyi durdurmak istememesi düşünülemez bile. Rusya'nın bu mevzileri ekonomik, ticari araçlarla ve "barış" içinde elde etmeye başlamış olması da bir yerden sonra önemsizdir. Yeni pazarlar, yatırım alanları, ucuz işgücü, hammadde kaynakları, enerji yolları arayışı silahlı bir çatışmaya evrilme olasılığını her durumda içerir. Emperyalist sistem içindeki çatışmalarda tarafların her birinin kendi pozisyonunu meşru göstermek için mazeret ürettiği de ortadadır. Nazi Almanyası bile bir aşamaya kadar saldırganlığını gerekçelendirme gereksinimi duymuştur. Bu nedenle Rusya'nın Ukrayna topraklarını işgale varan eylemi için ileri sürdüğü nedenlerin haklı olup olmadığına dair bir değerlendirmenin öncesinde yapılması gereken, Rusya'da bugün sürmekte olan toplumsal düzen ve siyasi iktidarın temellerinin sorgulanmasıdır. Kapitalist sömürü, hiçbir yerde ama özellikle sosyalizmin 70 yılı aşkın bir süre damga vurduğu bir coğrafyada mazur görülemez. Bu sömürünün orman kanunlarının geçerli olduğu ve Sovyet halkının yarattığı zenginliklerinin vahşice yağmalandığı bir dönemden daha kontrollü ve devletin ağırlığının hissedildiği bir evreye geçmiş olması bu anlamda bir fark yaratmaz. Rus devletinin tarihsel gerçekleri eğip bükerek ve Rus toplumunun sosyalizm döneminin de katkısıyla güçlenen adanmışlık, fedakarlık, vatanseverlik gibi özelliklerinden yararlanarak önemsizleştirilmeye çalışıldığı mevcut sosyo-ekonomik düzen

eşitsizlik, yoksulluk ve yolsuzlukların temeli olmaya devam etmektedir.

9. Rus silahlı güçlerinin Ukrayna'ya gerekçesiz ya da provoke olmadan girdiği iddiası bir başka çarpıtmadır. Tarihte birçok savaşta ilk kurşunu kimin attığı belirsizliğini korumuş, taraflar birbirini suçlamıştır. Gerçek olan şudur ki, NATO uzun bir süredir Polonya ve Ukrayna başta olmak üzere birçok ülkeyi Rusya'yı sıkıştırmak ve kışkırtmak için etkili bir biçimde kullanmaktadır. Donbas ve Luhansk'ta 2014'ten itibaren tırmanan çatışmalar için de aynısı söylenebilir. ABD ve müttefiklerinin Rusya'yı kuşatmak için attığı adımlar ile Rusya'nın eski Sovyet Cumhuriyetleri'ni kendi kontrolünde tutma çabasının yarattığı gerilim Ukrayna'daki savaştan önce de (Gürcistan örneğinde olduğu gibi) sıcak çatışmaya yol açmıştı. Bütün bu olup bitenleri ülkelerin jeo-stratejik öncelikleri ve güvenlik kaygılarıyla açıklamak yetersizdir. Savaşların ve dış politika açılımlarının arka planında son tahlilde farklı sermaye iktidarlarının çelişen çıkarları yatmaktadır.

10. Ukrayna'da sürmekte olan savaşta ABD, Avrupa Birliği'nin bağımsız hareket etme yeteneğini azaltmak, kıtanın enerji piyasalarındaki Rus ağırlığını kırıp pazardaki etkisini gözle görülür ölçüde artırmak, NATO'nun genişlemesini sürdürmek ve Rusya'yı uzun süreli bir savaşta yıpratmak gibi hedeflerle hareket etmektedir. Bu hedeflere ulaşmak için Ukrayna'nın bir enkaza ve baştan aşağıya çürümüş bir devlete dönüşmesini göze alan ABD yönetiminin büyük ölçüde başarılı olduğu söylenebilir. Ukrayna'daki savaş Avrupa Birliği'nin kriz başlıklarını derinleştirmiş, Rus karşıtlığı Avrupa'nın büyük bölümünü akılsızlık ve fanatizme sürüklemiş, silah harcamalarında ABD'nin istediği gibi artışlar gerçekleşmiş, birçok Avrupa ülkesi Rus doğalgazı yerine ABD'den gelen pahalı sıvı gazı yönelmiştir. Finlandiya ve İsveç'in NATO'ya üyelikleri kısa sayılabilecek bir sürede gerçekleşmiş ve (Rusya Federasyonu ile kara bağı olmayan Kaliningrad'ı dışarda bıraktığımızda) Rus sınırındaki NATO ülkelerinin sayısı dörde yükselmiştir. Bununla birlikte devasa kaynaklara sahip olan Rusya, savaşta ABD'nin beklediği ölçüde yıpranmamıştır. Ülke içinde Putin yönetimi siyasal istikrarı korumayı becermiş, Rus ekonomisi geniş kapsamlı yaptırımlara rağmen derin bir krize yuvarlanmamıştır. Öte yandan Ukrayna'nın savaşa devam etmesi için kullanılan kaynakların, İsrail saldırganlığının finanse edilmesinin ek yükü ile birlikte düşünüldüğünde Başkanlık seçimlerinin arefe-sindeki ABD'de ciddi bir siyasal kriz başlığı haline geldiği de unutulmamalıdır.

11. Ukrayna'nın savaşın gidişatını tersine çevirmek bir yana, bugünkü statükoyu sürdürmesi giderek güçleşmekte, Zelenski yönetimi üzerindeki anlaşma baskısı artmaktadır. Ayrıca Ukrayna'da Rusya'nın başından beri gündemde tuttuğu bir yönetim değişikliği, bazı NATO üyesi ülkelerin de farklı arayışlara girmesi nedeniyle güçlü bir olasılık haline gelmiş durumdadır. Ülkede muhalefet tamamen baskılanmış, seçimler ertelenmiş olsa da Zelenski iktidarının toplumu ikna ve yönetme yeteneği hızla gerilemektedir. Kursk'ta, Rusya topraklarında icra edilen karşı saldırının bu tabloda köklü bir değişiklik yaratmayacağı ortadadır. İngiltere ve ABD'nin başını çektiği bazı ülkelerin Ukrayna'yı savaşta tutma ısrarının maliyeti de giderek artmaktadır. Rusya'nın ise savaşta elde ettiği kazanımları NATO ile görelî bir yumuşamaya yol açacak bir anlaşmaya taşımak istediği görülmektedir. Rus ordusunun ateş gücünü bu tür bir anlaşmayı olanaksız kılacak ölçüde kullanmadığı ve Ukrayna yönetimi ve NATO kurmaylarının iddiasının tersine, tanımlı

hedeflere yöneldiği bir gerçektir. Bu hassasiyete rağmen bir anlaşmayı kolaylaştıracak unsurlar kadar onu zorlaştıran bir zeminin var olduğu da ortadadır. Savaşın kapsamının genişlemesi hiç de yabana atılmayacak bir başka olasılıktır.

12. AKP iktidarı Ukrayna krizinde taraflarla ilişkiyi sürdürme becerisini her daim korumuş ve bu konunun yarattığı avantajlardan fazlasıyla yararlanmıştı. Rusya'ya karşı uygulanan yaptırımların parçası olmayan, tersine savaşın başlangıcından sonra hem Rus şirketlerinin hem Rus vatandaşlarının temel çıkış noktalarından biri haline gelen Türkiye'nin bu yaklaşımının ABD ve diğer NATO ülkeleri tarafından beklendiği ölçüde sorun edilmediği açıktır. Hatta, Türkiye'nin bir NATO üyesi ülke olarak savaşan iki ülkeyle aynı anda ilişki kurmasının ABD yönetimince cesaretlendirildiği doğrultusunda veriler de vardır. Kuşkusuz NATO'da Türkiye'ye karşı gösterilen "anlayış"ın temelinde Türkiye'nin Rusya ile ekonomik ilişkileri kesmesinin fiilen imkansız olduğunun bilinmesi yatmaktadır. Ayrıca bu ilişkiler aynı zamanda batının Rusya ile ticaretinin Ankara aracılığıyla sürmesine de yardımcı olmaktadır.

13. Türkiye'nin doğalgaz ve petrol tedarikinde Rusya'ya olan bağımlılığının sonlandırılması bugünkü koşullarda imkansızdır. Bu kalemlere kömür, demir-çelik ve diğer hammaddelerin ithalati eklendiğinde, Türkiye sanayisi açısından yaşamsal hammaddelerin önemli bölümünde Rusya'nın en önemli satıcı olduğu gerçeği ile karşılaşılır. Farklı ülkelerden temin açısından daha az sıkıntılı olunan tahıl da Rusya'nın Türkiye açısından en önemli kaynak olduğu unutulmamalıdır. Bunlar göz önünde bulundurulduğunda iki ülke arasındaki ilişkilerin sekteye uğramasının ciddi sorunlar yaratacağı öngörüülecektir. Üstelik bu ilişki tek yönlü değildir. Rusya ile ticareti her zaman açık verse de, Türkiye'nin Rusya'ya meyve-sebze, kimyevi maddeler ve mamulleri, makina ve aksamları, otomotiv, elektrik-elektronik mal ihracatı, bu ülkeye uygulanan yaptırımlar hesaba katıldığında karşılıklı önem arz etmektedir. Türk sermayesinin en yerleşik olduğu, Türk müteahhitlerinin en fazla iş aldığı ülkelerden biri Rusya'dır. Buna Rus turistlerin Türkiye'nin toplam turist gelirinin onda biri tutarında bir döviz bırakması da eklenmelidir.

14. Türkiye ile Rusya arasında uzun zamandır süren ekonomik ilişkilerin savaş sırasında devamına göz yuman ABD'nin, Rusya'nın seçeneklerinin azalmasından dolayı Türkiye ile mevcut ilişkilerin ötesinde ekonomik ve finansal bağlar geliştirmesine izin vermemek için başta bankacılık sistemi olmak üzere Türkiye üzerindeki baskıyı artırdığı gözlenmektedir. Hem büyük şirketlerin hem devlet bürokrasisinin bu baskılar doğrultusunda geri adım attığı bir gerçektir. Tam da ABD'yle ilişkileri daha fazla geliştirmek isteyenlerle daha pazarlıkçı bir tutum takınılması gerektiğini savunanlar arasındaki mücadele sertleştiği sırada artan ve sonuç veren baskılardan dolayı Rusya yeni seçenekler üzerinde çalışmaya ve bu doğrultuda somut adımlar atmaya başlamıştır. Bununla birlikte, Rusya ile Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin Avrupa sermayesinin doğrudan ya da dolaylı bir biçimde Rusya ile bağlarını sürdürmesine yardımcı olduğu ve bu durumun ABD baskıları karşısında Türkiye'nin elini güçlendirdiği de hesaba katılmalıdır.

15. Türkiye'nin, kamuoyunda çok fazla yer işgal eden İHA-SİHA tedarikinin ötesinde zırhlı araç ve topçu sistemleri başta olmak üzere, farklı askeri malzemenin satıldığı

Ukrayna ile ekonomik ilişkiler Rusya kadar büyük bir hacim tutmasa da, savaş öncesinde inşaat, telekomünikasyon, cam ve gıda gibi sektörlerde çok ciddi bir gelişim göstermekteydi. Savaşla birlikte Türkiye'nin son dönemde sıçrama kaydeden silah sektöründe bazı şirketlerin Ukrayna'da üretim için girişimlerde bulunmasının yanı sıra, tarımda tahıl ithalatı ve meyve-sebze ihracatının ötesine geçilerek tarımsal arazi kiralama ve büyük gıda yatırımlarına yönelme eğilimi göze çarpmaktadır. Ancak Türkiye burjuvazisinin asıl hedefi, savaş hangi koşullarda sona ererse ersin, savaş sahasında kalan yerleşimlerin yeniden inşasından ve altyapı yatırımlarından önemli bir pay koparmaktır. Bu alanda çok sayıda şirketin zaten faaliyet gösteriyor olması, ortaya çıkacak rekabet ortamında Türk sermayesine ciddi avantajlar sağlayacaktır.

16. Ukrayna'daki savaş Türkiye'nin NATO ve özel olarak ABD ile ilişkilerindeki sorun başlıklarını daha iyi yönetmesini kolaylaştırmıştır. ABD yönetiminin Türkiye'nin Rusya ile kurduğu ilişkilere ve dış politikada özerk davranma eğilimine daha fazla hoşgörülle yaklaştığı da ortadadır. Bu anlamda gerek ABD emperyalizminin gerekse Türkiye'nin elinde çok fazla seçenek bulunmamaktadır. Türkiye kapitalizminin "batı"dan uzaklaşmasının sınırı vardır ve o sınırlara yakın geçmişte gelinmiştir. ABD de, eski gücüne sahip olmadığı farkındadır ve Türkiye'yi ittifak sisteminde tutabilmek için tehdit ve şantajdan daha fazlasına ihtiyaç olduğunun bilincindedir. Rusya Federasyonu'nun da zaten Türkiye'den beklediği NATO'dan kopuş değil, NATO'nun iç dokusunu zayıflatacak bir konumlanıştır. NATO ile anlaşma yolu arayan Rusya için Türkiye'nin NATO'daki varlığı bu açıdan büyük bir olanaktır. AKP'nin giderek genişleyen BRICS'e ilgi göstermesi de bu bağlamda değerlendirilmelidir. Dış politikada el kuvvetlendirecek ve yeni ekonomik olanaklar sağlayacak bir unsur olarak görülse de, BRICS'in son Avrupa Parlamentosu seçimlerinden sonra ciddi bir siyasi krize giren AB ile ilişkilerdeki belirsizliği telafi etmesi zaten mümkün gözükmemektedir.

17. ABD'de gerçekleşecek başkanlık seçimlerinin ABD'nin iç dinamiklerinin yanı sıra uluslararası alanda önemli sonuçları olacaktır. Başkan adaylarından Trump'ın, seçilmesi durumunda, Filistin gündemiyle daha da şiddetlenen toplumsal gerilimleri bir patlama noktasına getirmesi olasıdır. ABD işçi sınıfının ve devrimci öznelerin bir siyasal/toplumsal çalkantı ve çatışmaya hazır olup olmadığından bağımsız bir biçimde, başat emperyalist ülkenin kaotik bir sürece girmesi bütün dünyada komünistler açısından yeni olanak ve sorun başlıkları yaratacaktır. Trump'ın ırkçı, muhafazakar, dinci, faşizan söyleminin Demokratları ve onların adayı Harris'i daha tercih edilir yapmadığı herhalde şu son birkaç yılda görülmüştür. Türkiye Komünist Partisi'nin bir önceki ABD seçimleri sırasında Biden yönetiminin bölgemizde yeni bir savaş anlamına geleceğine ilişkin uyarıları ne yazık ki kısa sürede doğrulanmıştır. ABD, burjuva kampında "dost" aramamak gerektiğinin en somut kanıtlarından biridir. Bununla beraber, TKP, ABD seçim sonuçlarının ortaya çıkarabileceği yeni gelişmeleri dikkatle takip edecek ve bu gelişmelerin bölgemiz ve ülkemiz üzerindeki etkilerine kayıtsız kalmayacaktır.

18. Türk dış politikasının çok yönlülüğünü sadece Rusya'yla ilişkiler bağlamında değerlendirmek doğru değildir. Türkiye geçmişte Sovyetler Birliği ile, diğer NATO üyeleri ile kıyaslandığında, daha kapsamlı ilişkilere sahipti. Karşılıklı zorunlulukların ürünü olarak, farklı toplumsal sistemlere sahip iki komşu ülke birbirlerine karşı kabaca özenli diye nitelendirilebilecek bir tutum sergiliyordu. Bugün ise Türk dış politikasına

yön veren, Türkiye kapitalizminin gelişkinlik seviyesi ve Türkiye burjuvazisinin açılma-yayıma güdüsüdür. Bu güdü, AKP'yi iktidara taşıyan ve iktidarda tutan olgulardan biridir. Unutulmamalıdır ki, Türkiye'yi 2000'li yıllarda agresif bir biçimde Avrupa Birliği yönüne çeviren yalnızca istikrar arayışı değil sermaye sınıfının fırsat kokusu alması ve bir dizi iç sorunla boğuşan birliğin içinde ya da yanında yeni inisiyatifler geliştirebileceği düşüncesidir. Nitekim, Gümrük Birliği anlaşması Türkiye'de halkın mutlak olarak zararına olmuş ama sermaye sınıfının bazı kesimleri açısından ciddi bir açılım kanalına dönüşmüştür.

19. AKP iktidarının AB konusunda en hevesli gözüktüğü yıllarda bile Türkiye kapitalizmi gücü oranında ve farklı yönlerde yeni alanlara açılmış, bağlantı noktalarını çeşitlendirmiştir. Fethullahçıların okulları bu dönem birçok ülkede devlet bürokrasisinin içine yerleşmesini sağlamış, bu ülkelerde bir dizi iş olanağı yaratılmıştır. TSK'nın çoklukla askeri eğitim ve insani yardım adı altında gerçekleşen varlığı da söz konusu okullarla paralel bir gelişim göstermiş, THY'nin uçuş güzergahlarındaki hızlı artış da bu açılımın önemli bir enstrümanı haline gelmiştir. Türkiye'de AKP dönemine ilişkin bir kavram olarak ilk kez kapsamlı ve sistematik bir biçimde TKP tarafından kullanılan Yeni-Osmanlıcılık, Türkiye kapitalizminin genişleme ve yayılmasının ihtiyaç duyduğu ideolojik ve kültürel unsurları devreye sokmuştur. AKP, Cumhuriyet'in temellerine ve kazanımlarına saldırırken, Türkiye'nin emperyal bir mirasa sahip olduğu tezini hızla toplumsallaştırmış ve bu tezi resmi devlet ideolojisi haline getirmeyi başarmıştır. İslamcılık, yeri geldiğinde Türkçülük, Türkiye kapitalizminin Ortadoğu, Afrika, Kafkaslar, Asya ve Balkanlardaki varlığına kuvvet aktarmıştır. Böylesi ideolojik-kültürel yakınlık kurulamayacak Latin Amerika'da ise "mazlumlarla dayanışma" ve "himaye eden büyük adil güç" imajı ile hareket edilmiştir.

20. Türkiye kapitalizmi açısından yaşamsal öneme sahip olan Avrupa Birliği, Türk dış politikasının yalnızca önemli bir gündemi değil aynı zamanda o politikaları belirleyen temel unsurlardan biridir. Başta Almanya olmak üzere, Türkiye'nin ekonomik ilişkileri açısından başat aktör olma özelliğini koruyan Avrupa Birliği aynı zamanda tarihten bugüne bölgemiz ve Türkiye'de siyasi, ideolojik, kültürel ve askeri açıdan son derece derin bağ ve bağlantılara sahip emperyalist bir güçtür. Türkiye kapitalizminin son yıllarda elde ettiği hareket alanı ve pazarlık gücü, İngiltere, Almanya ve Fransa gibi öne çıkan emperyalist ülkelerin müdahale kanallarını hiçbir biçimde kapatmamıştır. Tersine, saydığımız ülkeler bazı başlıklarda Türkiye'de ABD'den daha etkili olabilmektedir. Son yıllarda Avrupa Birliği'nin gevşemesine yol açan ve hâlâ sürmekte olan gerilimlerin bu ülkelerin Türkiye'ye dönük iddialarını geriye çekeceğini beklemek anlamsızdır. Tersine uluslararası alanda hemen hemen bütün ülkeleri derinden etkileyen kaosun başat emperyalist ülkeleri daha saldırganlaştırdığı, Almanya'nın silahlanma ve sınır ötesinde askeri varlık bulundurma konularında son yıllarda büyük atak yaptığı unutulmamalıdır.

21. Ukrayna ve Filistin'de sürmekte olan savaşların nereye evrileceğini, tek tek tarafların kararları değil, karmaşık ilişki, gerilim ve mücadeleler belirleyecektir. Ancak ne olursa olsun, kapitalizm yeni çatışma ve savaşlar üretecektir. Olası çatışma alanlarından biri olarak İran, Türkiye'nin bölgesel iddialarıyla bir dizi nedenle sürüşme içindedir. İslam Coğrafyası'nda etki ve hegemonya mücadelesine giren birkaç güç-

ten biri olan İran, bunun dışında, Irak, Kafkaslar, Suriye gibi gerilim noktalarında Türkiye ile sürekli olarak karşı karşıya gelmektedir. İki ülkenin bu rekabeti bir sıcak çatışmaya evriltme niyet ve kapasitesi olmamakla birlikte, ABD'nin başını çektiği blokun bu doğrultuda atacağı bir adım Türkiye'nin iç ve dış politikasında ciddi bir sarsıntı yaratacaktır. Bu bağlamda AKP'nin son dönemde İran'ın iç politik dengelerine daha fazla müdahale edebildiği de not edilmelidir.

22. Bugün gelinen noktada Türkiye kapitalizminin emperyalistleşme sancısı çektiği ortadadır. Dünya ve Türkiye'nin içinde bulunduğu bölgede ortaya çıkan boşluklar, Türkiye burjuvazisinin genişlemesine yardımcı olmuş, bununla birlikte Türkiye kapitalizminin yapısal kırılma noktaları, biçim değiştirse de aşılammıştır. Yine de Türkiye kapitalizminin liberallerin iddia ettiği gibi çarpık ve çapsız, kimilerinin sandığı gibi bağımlı ve mağdur olmadığı açıktır. Türkiye orta gelişmişlikteki bir kapitalist ülke olarak hafifsenmeyecek bir ekonomik, siyasi, askeri güçtür. Başka ülkelerde olduğu gibi, bu gücün stratejik yönelimlerini belirleyen tek başına büyük sermayenin ihtiyaçları olamaz. Sınıf karakteri belirgin olsa bile, zaman zaman sermayenin en güçlü kesimlerinin somut çıkarlarının ötesine geçebilen bir devlet stratejisinin var olması sadece Türkiye'ye özgü değildir. Konu, devletin sermaye sınıfı içinde şu ya da bu kesime daha fazla yarayacak yönde ağırlık koymasına da daraltılamaz. Devletin egemen sınıfın kolektif çıkarlarını savunabilmesi, o çıkarlara bire bir tâbi olmamasına bağlıdır. Bununla birlikte, kapitalist bir ülkede devlet, sermaye sınıfının çıkarlarıyla gelişen bir doğrultuyu kalıcı hale getiremez. Örneğin Türkiye'de sürekli canlı tutulan güvenlikçi iç ve dış politika birçok örnekte sermaye sınıfının beklenti ve öncelikleri ile gerilim yaratsa bile, son tahlilde sermayenin çıkarları doğrultusunda şekillenmektedir. Bunun en tipik örneklerinden biri Suriye politikasıdır. Suriye'de yönetim değişikliği için açık bir mücadeleye girdikten sonra bu ülkeye asker yollayıp belli bir bölgeyi kontrolünde bulduran, dahası burada yavaş yavaş kendi kurumlarını oluşturan AKP iktidarının bütün bunları "ülke güvenliği" ile açıklamasının bir anlamı bulunmamaktadır. Dünyada başka ülkelerde askeri operasyon yürüten bütün ülkelerin ilk gerekçesi "güvenlik"tir. Eğer bu kavramı kullanacak olursak, söz konusu olan, sermaye sınıfının güvenliği, büyük tekellerin yeni yatırım, pazar, kâr, iş gücü ve hammadde arayışının karşılanmasıdır.

23. Yakın gelecekte dış politikada Türkiye'yi en çok zorlayacak başlık olan Suriye'de Rusya ve bazı açılardan İran'ın ağırlık koyduğu Ankara-Şam görüşmelerinde son dönemde yaratılan iyimserliğe rağmen 2011 öncesine dönülmesi imkansızdır. Suriye sınırları içinde küçük ölçekli silahlı unsur bulduran diğer ülkeler bir yana ABD, Rusya, İran ve Türkiye çok ciddi bir askeri yığınak oluşturmuştur. İsrail belli aralıklarla Suriye'de hava harekatı yapmakta, Lübnan'daki en önemli silahlı yapı olan Hizbullah'ın da Suriye içinde kayda değer bir ağırlığı bulunmaktadır. Ülkenin petrolü dış güçler ya da onlara bağlı örgütler tarafından yağmalanmakta, zaten tahrip olmuş ülke ekonomisi bu otorite boşluğunda kaçakçılık, yolsuzluk ve talanla iyice zayıflatılmaktadır. İrili ufaklı onlarca örgüt, rekabet ve çatışma halindeki ülkelerin çıkarları doğrultusunda ya da o ülkelerle pazarlık yaparak Suriye halklarının kanını dökmektedir. Türkiye'de iktidarın en büyük sorunlarından biri, TSK'nın bir uzantısı haline getirilen Suriye Milli Ordusu'nun başka coğrafyalara kaydırılamayacak kadar büyük ölçekli bir silahlı güç olmasıdır. Bu gücün Suriye devletinin kurumsal ağıının bir parçası haline gelmesi mümkün ama ol

dukça zordur. Benzer bir biçimde Suriye Milli Ordusu'nu Türkiye içine çekmek, iktidar açısından ideolojik ve siyasal bir koz olarak görülse de aynı oranda büyük riskler oluşturacak bir seçenektir. Yine de Suriye'nin bir çözüm için temel koşul olarak sürekli vurguladığı "Türk askeri gücünün çekilmesi"ndeki güçlük teknik değil ekonomik ve siyasidir. Suriye'de atılan iddialı adımlar, "Şam'da namaz kılmak" ve benzeri söylemler kullanan AKP'nin hezeyanı olarak görülemez. Türkiye kapitalizmi, ideolojik açıdan AKP'nin Yeni-Osmanlıcılığına ek olarak kimi Cumhuriyetçi kesimlerde de kendini hissettiren "Milli Duruş" kisvesi altında bir yayılma eğilimi içine girdiyse bunun en sarsıcı noktası Suriye olmuştur. Bu anlamda Suriye'den ricat Türkiye burjuvazisinin bölgesel ve uluslararası iddiası açısından büyük bir hasar anlamına gelecek ve bunun ciddi ekonomik sonuçları olacaktır. Dolayısıyla Türkiye'nin Suriye ile olası bir görüşmede siyasi, askeri ve ekonomik bazı imtiyazlar peşinde koşacağından kuşku duyulmamalıdır.

24. Türkiye kapitalizminin dönemsel ihtiyaçları ve sorunları, sermaye devleti ve bizzat sermaye sınıfı arasındaki karmaşık ilişkiyi daha da hassas hale getirmektedir. Emperyalistleşme sancısı çeken Türkiye kapitalizmi bugünkü istikrarsız, hatta kaotik uluslararası koşullarda, devletli bir stratejiye fazlasıyla ihtiyaç duymaktadır. İleri teknolojilere yönelmeye çalışan her kapitalist ekonominin öncelik vermesi gereken sektörlerden biri olan silah endüstrisinin yapılandırılmasından göçmen politikasına, devletlerin katılımını gerektiren büyük hacimli anlaşmalardan ülkelere tanınan muafiyet ve ayrıcalıklara birçok başlıkta devlet politikasının sermaye gruplarına ayar verdiği gözlenmektedir. Devlet bürokrasisiyle sermaye sınıfının iç içe geçmiş olması bu ilişki biçimini kolaylaştıran bir faktördür.

14

Görev tanımı

25. Türkiye Komünist Partisi, belli bir kapitalist ülke ya da ülkeler grubunu desteklemeyi, o ülkelerin burjuva yönetimlerinin iç ve dış politika pratiklerini savunmayı reddeder. Sosyalist iktidar mücadelesini ertelemek ya da gündemden düşürmekten başka hiçbir sonuç vermeyen böylesi bir savununun, geçmişle kıyaslandığında etkisizleşmiş olan dünya devrim sürecine zarar verdiği gerçeğinden hareket eder. Bu yaklaşım Ukrayna'daki savaş için de geçerlidir.

26. ABD ve müttefiklerinin uluslararası alanda kural tanımayan, zorba, tek taraflı, aç gözlü ve her tür ilke ve akıldan yoksun politikalarının bütün dünya halklarında yarattığı öfkenin karşısında Rusya Federasyonu'nun, daha "ilkeli", anlaşılır, karşılıklılık esasını gözetken bir biçim geliştirdiği ortadadır. Bunu yaparken SSCB'nin emperyalistler ve Rus karşı-devrimi tarafından bir türlü ortadan kaldırılamayan meşruiyet ve prestijinden de istifade eden Putin yönetimi bir yandan da yeni tipte bir muhafazakarlığın hem Rusya'da hem dünyada yaygınlaşması için çaba harcamakta, emekçi sınıfların haklarının "batının müdahalesi" gerekçesiyle bastırılmasına etik gerekçeler oluşturmakta, muazzam kaynaklara el koymuş olan kapitalistlerin ve üst düzey bürokratların debdebe ve yolsuzluklarının yarattığı kirli görüntüyü zaman zaman devreye sokulan sert tasfiyelerle düzeltmeye çalışmaktadır. Emperyalizmin tarihinde bir blokun karşısına kamuoyu oluşturmak açısından eli daha kuvvetli ve bu anlamda daha yetenekli bir kapitalist gücün çıkmasıyla ilk kez karşılaşılıyor. Bu bağlamda TKP kapitalist sömürünün temellerini,

emek ile sermaye arasındaki tarihsel hesaplaşmanın yasalarını, emperyalizmin çürüyen ve çürüten yapısını hesaba katmaksızın burjuva güçler içinde iyiler ve kötüler ayrımı yapmamayı ilke edinir. Rusya Federasyonu'na ilişkin yanılsamalara karşı hem Türkiye'de hem uluslararası alanda ideolojik ve siyasi mücadele verir.

27. Ukrayna'daki savaşın Rusya Federasyonu'nu sermaye sınıfını giderek daha fazla budamaya mecbur bırakacağı ve sonuçta devletçi-planlı bir ekonomiye doğru evrileceği iddiası bilimsel olmadığı gibi güncel verilerle de yalanlanmaktadır. Savaş Rus kapitalizmini bir yok oluşa değil bir yeniden yapılanmaya zorlamaktadır. Bu süreçte toplumda ve sivil-asker bürokraside uç veren ideolojik-siyasi tartışmalar ancak bağımsız bir sınıf hareketi ve onun öncüsü bir partinin yükselişiyle devrimci bir anlam taşıyabilir. Bir burjuva iktidarı sola çekmeye çalışmanın nasıl büyük trajedilere yol açacağını bilen bir parti olarak TKP, Rusya Federasyonu'nun sınıf karakterine ilişkin hatırlatmalara devam ederken diğer yandan Rusya'da zaman zaman Sovyetlere referans verilerek ilerleyen ideolojik-siyasi süreçleri yakından takip eder. Komünist hareketin, bu ideolojik-siyasi süreçlere sırt dönerek değil, tersine o süreçlere işçi sınıfı adına ve devrimci bir perspektifle müdahale ederek güçlenebileceği gerçeğiyle yaklaşır.

28. Emperyalist sistem içindeki çelişki ve çatışmalarda yan tutmamak, siyasi mücadelede hiçbir zaman sağlıklı sonuç vermeyen "tarafra eşit mesafede durmak" anlamına gelmez. TKP devrimin çıkarları ve o çıkarların öne çıkardığı görevler bütünlüğü ile hareket eder. Parti, ABD'nin çok uzun yıllar boyunca darbelerle, katliamlarla, kültürel müdahalelerle, istihbarat faaliyetleriyle, üsleri ve nükleer silahlarıyla kirlettiği NATO üyesi Türkiye'de, ABD emperyalizmi, bir emperyalist birlik olarak Avrupa Birliği ve NATO ile mücadeleye öncelik verir, ideolojik hassasiyetlerin siyasi görevleri ve siyaset dilini bire bir belirlediği mekanik bir tutumdan uzak durur. Türkiye Halk Temsilcileri Meclisi'nin bu yıl yürüteceği NATO karşıtı eylem ve etkinliklere katkı ve katılım konusunda parti üzerine düşeni titizlikle yerine getirir.

29. Parti, Türkiye'nin doğalgaz ve petrol tedarikinde Rusya'nın mutlak ağırlığının ardından Rus nükleer santralının inşasının ortaya çıkardığı yeni durumu ve yine enerji alanında son dönemde Çin'in artan ilgisini yakından takip eder. Yurttaşlarımızın temel gereksinimlerinden olan ısınma ve aydınlatmanın yanı sıra ekonominin tüm alanlarını ilgilendiren enerji konusunun sektörde çalışan işçilerin hakları ve örgütlenmeleri ve çevrenin korunması boyutlarına gereken önemi verir. Gelecekte sosyalist iktidarın kendi kendine yetebilmesi açısından en zorlu başlıklardan biri olan enerji ihtiyacının karşılanması için bugünden hazırlıklar yapar. Konunun bütün boyutlarını takip eden, çözümler üreten ve mücadele araçları geliştirilmesinde Merkez Komite'ye yardımcı olan bir Enerji Politikaları Takip Merkezi kurar.

30. TKP, Ukrayna'daki savaşın seyri ne olursa olsun, Türkiye'de savaşa karşı mücadelenin yeni araçlarla yükseltilmesini ve ülkemizin savaflara dahil olmasının engellenmesini acil bir görev olarak belirler. Savaşa karşı mücadele, sınıfsal içeriğinden koparılmadan ama kendi içinde barındırdığı özgünlükler hesaba katılarak ele alınır. NATO'ya, yabancı askeri üslere, kitle imha silahlarına, özel şirketlerin silah sanayisindeki faaliyetlerine, silah sistemlerinin güzellenmesine ve militarizme karşı Türkiye toplumdaki tepkileri güçlendirmek, bu tepkileri emperyalizme karşı sağlıklı bir mücadele

çizgisine katmak partinin ve Barış Komitesi'nin sorumluluğudur. Barış Komitesi'nin bu doğrultuda yeniden yapılandırılması Kongre kararıdır.

31. Türkiye'de ABD tarafından konuşlandırılan nükleer silahlar, yabancı asker ve üs- lere karşı mücadelenin bir parçası olmanın yanı sıra, özel bir mücadele başlığı olarak değerlendirilir. Türkiye'yi bir emperyalist savaşın doğrudan tarafı haline getirebilecek, halkımızı kitle imha silahlarının hedefi yapan ve bölge ülkelerini tehdit eden bu nükleer silahların derhal sökülmesi Türkiye'de barış mücadelesinin acil hedeflerinden biridir.

32. Türkiye Komünist Partisi, "Türkiye yüzyılı" adlandırması ya da "güçlü Türkiye" iddiasıyla meşruluk kazandırılmaya çalışılan iç ve dış politika pratiğinin halkımızın değil sermaye sınıfının çıkarlarını temsil ettiğini açıkça ilan eder. Türkiye'de bir avuç sömür- rücünün kâr arayışının "ulusal çıkar" diye yutturulmasına rıza göstermez. Parti, başka ülkelerin iç işlerine karışılmasını, sınır ötesinde asker ve üs bulundurulmasını, cihatçı lejyonerlerden ordu kurulmasını Türkiye kapitalizminin yayılma arzusunun bir uzantısı olarak mahkum eder. İç politika ile dış politikayı birbirinden ayıran yaklaşımların ve dış politikayı partiler üstü bir olgu olarak gösterme girişimlerinin karşısında durur. Bir yurt- sever parti olarak güçlü bir Türkiye hedefiyle hareket eden TKP, bu hedefe ancak emek- çli halkın iktidarda olduğu, eşitlikçi, laik, bağımsız, egemen bir ülkeyle ulaşılabileceğini de ilan eder. Emperyalizme, emperyalist kurum, savaş ve saldırganlıklara karşı koyan ve emperyalist işgale karşı Milli Mücadele döneminde kurulan TKP, halkımızın bir avuç sömürücü patronun çıkarları doğrultusunda kanlı hesaplaşmaların parçası haline getiril- mesine karşı durur.

16

33. TKP, Türkiye sermayesinin yayılım alanlarını yalnızca siyasi bir ilgiyle değil aynı zamanda ahlaki bir sorumlulukla yakından takip eder. Bu ülkelerdeki sömürü ilişkilerini ve sınıf mücadelelerini izleme ve bu gündemlere dönük siyasi müdahalede bulunma yeteneğini, o ülkelerdeki devrimci öznelerle işbirliği halinde, güçlendirir.

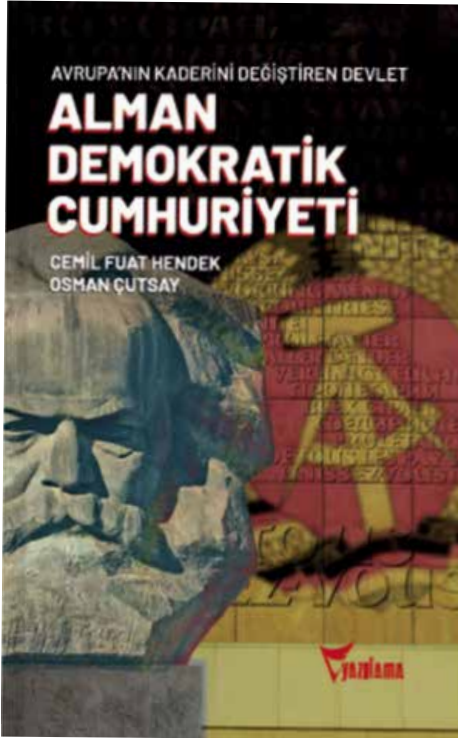
34. lerdeki siyasi ve demografik dinamikler de TKP'nin daha fazla gündemine gi- rer. TKP üye ve gönüllülerinin bir bölümünü de içine alan göç eğilimi TKP açısından ideolojik mücadelenin konusu olmayı sürdürürken yurt dışı örgütlenmesi için dikkate alınması gereken bir veri oluşturmaktadır. TKP'nin yurt dışı örgütlerinin, o ülkelerin siyasi gündemlerine dair siyasi hakimiyetlerini artırması ve o ülkelerdeki komünist parti ve oluşumlarla bir strateji doğrultusunda ilişkilmesi gereklidir.

35. Parti, sermaye sınıfının ve onun iktidarlarının, sömürüyle, adaletsizlikle, zorbalıkla, yolsuzlukla, cehaletle, yobazlıkla bezenmiş politikalarını bahane ederek Türkiye'yi gayri-meşru gören ve gösterenlerle mücadele eder. Emperyalist ülkeler, daha Milli Mücadele döneminden itibaren Türkiye Cumhuriyeti'nin temellerinin meşru olmadığı iddiasını dile getirmeye ve gerekçelendirmeye başladılar. Bu iddiaya bugün ortak olanların Türkiye'de ne sömürüyle ne de dinselleşmeyle bir sorunu olmadığı ortadadır. TKP, Türkiye'de düzenin değişmesi ve sosyalizmin kurulması için verilen mücadelenin Türkiye'nin varlığına karşı mücadeleyle karıştırılmasının Türkiye devrim- ci hareketinin saflarına bulaşan en çirkin lekelerden biri olduğunu ilan eder. TKP işçi sınıfı için, halkımız için, bu ülkenin gerçek çıkarları için mücadele eden bir parti olarak bu ülkenin geçmişinde de geleceğinde de söz sahibi olduğunu bir kez daha vurgular. ■

Ein Buch über die DDR für diejenigen, die Türkisch können und sagen:

„Wir werden es besser machen!“

Der Staat, der das Schicksal Europas änderte

DEUTSCHE DEMOKRATISCHE REPUBLIK

**Cemil Fuat Hendek
Osman Çıtsay**

Herausgegeben von **YAZILAMA**,
dem Buchverlag der
Kommunistischen Partei der Türkei
zum 75. Jubiläum der Gründung der DDR

Istanbul, Oktober 2024, 178 Seiten
Softcover
10 € (zzgl. Versandkosten)
Bestellung an: adc@tkp-deutschland.com

17

Dieses Buch erzählt die Geschichte eines sozialistischen Staates, der mit seinen Errungenschaften die Bundesrepublik Deutschland, den vorgeschobenen Grenzvorderposten des Imperialismus konfrontierte und sie zwang, in vielen Bereichen Schritte in Richtung „Sozialstaat“ zu unternehmen. Gleichzeitig war die DDR ein wichtiger Unterstützer der antiimperialistischen und kommunistischen Bewegungen auf der ganzen Welt.

In diesem Buch wird die kurze Geschichte der Deutschen Demokratischen Republik, sowohl ihre Errungenschaften, von denen einige für ihre Zeit als Wunder bezeichnet werden könnten, als auch die Schwächen und Fehler, die zu ihrem Untergang führten, analysiert.

In der Tat ist die Deutsche Demokratische Republik eine Quelle, die tiefgreifender Lehren für künftige Generationen in Bezug auf die Gründung des Sozialismus enthält.

